

Subiecte pentru pregătirea Olimpiadei de matematică – clasa a VIII-a

1. a) Știind că : $x^3 - 1 = y(x - 1)$ și $x \neq 1$ pentru $(\forall) x, y \in \mathbf{R}$,
arătați că $y > 0$

(2puncte)

b) Aflați valoarea reală a numărului

$$E = x^4 + x^3 + x^2 + x + \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} + \frac{1}{x^3} + \frac{1}{x^4} \text{ știind că } \left(x - \frac{1}{x}\right)^3 = 64$$

(5puncte)

Soluție

a) $x^3 - 1 = (x - 1)(x^2 + x + 1) \Rightarrow y = x^2 + x + 1$

$$y = x^2 + x + 1 = x^2 + 2 \cdot \frac{1}{2}x + \frac{1}{4} + \frac{3}{4} = \left(x + \frac{1}{2}\right)^2 + \frac{3}{4}$$

$$\text{dar } \left(x + \frac{1}{2}\right)^2 \geq 0, \forall x \in \mathbf{R} \Rightarrow \left(x + \frac{1}{2}\right)^2 + \frac{3}{4} > 0 \Rightarrow y > 0$$

b) $\left(x - \frac{1}{x}\right)^3 = 64 \Rightarrow x - \frac{1}{x} = 4 \Rightarrow \left(x - \frac{1}{x}\right)^2 = 16$

$$\left(x - \frac{1}{x}\right)^2 = 16 \Rightarrow x^2 + \frac{1}{x^2} = 18 \Rightarrow x^2 + \frac{1}{x^2} + 2 = 20 \Rightarrow \left(x + \frac{1}{x}\right)^2 = 20$$

$$\Rightarrow \left|x + \frac{1}{x}\right| = \sqrt{20} \Rightarrow x + \frac{1}{x} = 2\sqrt{5} \text{ sau } x + \frac{1}{x} = -2\sqrt{5}$$

Cazul I.

$$x + \frac{1}{x} = 2\sqrt{5} \Rightarrow \left(x + \frac{1}{x}\right)^3 = 40\sqrt{5} \Rightarrow x^3 + \frac{1}{x^3} = 34\sqrt{5}$$

$$\left(x^2 + \frac{1}{x^2}\right)^2 = 18 \Rightarrow x^4 + \frac{1}{x^4} = 322$$

$$E_1 = \left(x^4 + \frac{1}{x^4}\right) + \left(x^3 + \frac{1}{x^3}\right) + \left(x^2 + \frac{1}{x^2}\right) + \left(x + \frac{1}{x}\right) = 322 + 34\sqrt{5} + 18 + 2\sqrt{5} = 340 + 36\sqrt{5}$$

Cazul II. $x + \frac{1}{x} = -2\sqrt{5} \Rightarrow \left(x + \frac{1}{x}\right)^3 = -40\sqrt{5} \Rightarrow x^3 + \frac{1}{x^3} = -34\sqrt{5}$

$$x^2 + \frac{1}{x^2} = 18 \text{ și } x^4 + \frac{1}{x^4} = 322$$

$$E_2 = \left(x^4 + \frac{1}{x^4}\right) + \left(x^3 + \frac{1}{x^3}\right) + \left(x^2 + \frac{1}{x^2}\right) + \left(x + \frac{1}{x}\right) = 322 - 34\sqrt{5} + 18 - 2\sqrt{5} = 340 - 36\sqrt{5}$$

2. Arătați că numărul $a = \frac{3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9 \cdot \dots \cdot 2009}{4 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 10 \cdot \dots \cdot 2010}$ aparține intervalului $(\frac{\sqrt{2}}{45}; \frac{\sqrt{3}}{44})$
(7 puncte)

Soluție

$$a \in (\frac{\sqrt{2}}{45}; \frac{\sqrt{3}}{44}) \Rightarrow \frac{\sqrt{2}}{45} < a < \frac{\sqrt{3}}{44} \Rightarrow \frac{2}{2025} < a^2 < \frac{3}{1936}$$

$$a^2 = \frac{3^2}{4^2} \cdot \frac{5^2}{6^2} \cdot \frac{7^2}{8^2} \cdot \dots \cdot \frac{2009^2}{2010^2} > \frac{3^2-1}{4^2} \cdot \frac{5^2-1}{6^2} \cdot \frac{7^2-1}{8^2} \cdot \dots \cdot \frac{2009^2-1}{2010^2} =$$

$$= \frac{2 \cdot 4}{4^2} \cdot \frac{4 \cdot 6}{6^2} \cdot \frac{6 \cdot 8}{8^2} \cdot \dots \cdot \frac{2008 \cdot 2010}{2010^2} = \frac{2}{4} \cdot \frac{4}{6} \cdot \frac{6}{8} \cdot \dots \cdot \frac{2008}{2010} = \frac{2}{2010} > \frac{2}{2025}$$

$$a^2 = \frac{3^2}{4^2} \cdot \frac{5^2}{6^2} \cdot \frac{7^2}{8^2} \cdot \dots \cdot \frac{2009^2}{2010^2} < \frac{3^2}{4^2-1} \cdot \frac{5^2}{6^2-1} \cdot \frac{7^2}{8^2-1} \cdot \dots \cdot \frac{2009^2}{2010^2-1} =$$

$$= \frac{3^2}{3 \cdot 5} \cdot \frac{5^2}{5 \cdot 7} \cdot \frac{7^2}{7 \cdot 9} \cdot \dots \cdot \frac{2009^2}{2009 \cdot 2011} = \frac{3}{5} \cdot \frac{5}{7} \cdot \frac{7}{9} \cdot \dots \cdot \frac{2009}{2011} = \frac{3}{2011} < \frac{3}{1936}$$

$$\begin{cases} a^2 > \frac{2}{2025} \\ a^2 < \frac{3}{1936} \end{cases} \Rightarrow \begin{matrix} \frac{2}{2025} < a^2 < \frac{3}{1936} \\ a > 0 \end{matrix} \Rightarrow \frac{\sqrt{2}}{45} < a < \frac{\sqrt{3}}{44} \Rightarrow$$

$$a \in (\frac{\sqrt{2}}{45}; \frac{\sqrt{3}}{44})$$

3. Fie $x_1, x_2, x_3, \dots, x_n$ numere reale . Arătați că dacă

$$x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + x_4^2 + \dots + x_n^2 = \frac{(x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n)^2}{n},$$

atunci $x_1 = x_2 = x_3 = \dots = x_n$

(4 puncte)

Prof . Vasile Uleanu – Școala cu cls . I-VIII nr.5 “Armand Călinescu” Curtea de Argeș

Soluție

$$\frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{n} = a \Rightarrow x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + x_4^2 + \dots + x_n^2 = n \cdot a^2$$

$$x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + x_4^2 + \dots + x_n^2 - 2n \cdot a^2 + n \cdot a^2 = 0$$

$$x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + x_4^2 + \dots + x_n^2 - 2(x_1 + x_2 + x_3, \dots, + x_n) \cdot a + n \cdot a^2 = 0$$

$$(x_1^2 - 2x_1a + a^2) + (x_2^2 - 2x_2a + a^2) + \dots + (x_n^2 - 2x_na + a^2) = 0$$

$$(x_1 - a)^2 + (x_2 - a)^2 + \dots + (x_n - a)^2 = 0$$

$$(x_1 - a)^2 = 0, \quad (x_2 - a)^2 = 0, \quad \dots, \quad (x_n - a)^2 = 0$$

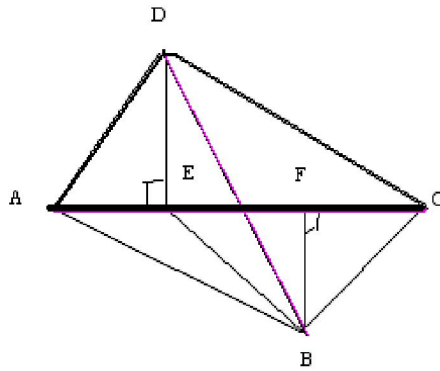
$$(x_1 - a) = 0, \quad (x_2 - a) = 0, \quad \dots, \quad (x_n - a) = 0$$

$$x_1 = x_2 = x_3 = \dots = x_n = a$$

4. Dreptunghiul ABCD cu latura DC = a și BC = b (a > b), se îndoaie de-a lungul diagonalei AC până ce planele ABC și ADC devin perpendiculare . Să se calculeze lungimea segmentului BD astfel obținut .

(7 puncte)

Soluție

$$(ACD) \perp (ABC)$$

Fie $DE \perp AC$ și $BF \perp AC$

$$AC = \sqrt{a^2 + b^2}$$

$$\triangle ACD \cong \triangle ABC \Rightarrow DE = BF$$

$$DE = \frac{AD \cdot DC}{AC} = \frac{ab}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

$$AD^2 = CF \cdot AC \Rightarrow CF = \frac{b^2}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

$$BC^2 = AE \cdot AC \Rightarrow AE = \frac{b^2}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

$$EF = AC - (AE + FC) = \frac{a^2 - b^2}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

$$\triangle EFB (\sphericalangle F = 90^\circ) \Rightarrow EB^2 = EF^2 + FB^2 \Rightarrow EB^2 = \frac{a^4 - a^2b^2 + b^4}{a^2 + b^2}$$

$$\triangle DEB (\sphericalangle E = 90^\circ) \Rightarrow DB^2 = ED^2 + EB^2 \Rightarrow DB^2 = \frac{a^4 + b^4}{a^2 + b^2} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow DB = \sqrt{\frac{a^4 + b^4}{a^2 + b^2}}$$